

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ УКРАЇНИ**

ФАКУЛЬТЕТ ЗДОРОВ'Я, ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І ТУРИЗМУ

КАФЕДРА ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ ТА ЕРГОТЕРАПІЇ

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
АДАПТИВНІ ТА ДОПОМІЖНІ ТЕХНОЛОГІЇ**

рівень вищої освіти: другий (магістерський)

спеціальність: 227 Фізична терапія, ерготерапія

спеціалізація/освітньо-професійна програма: 227.2 Ерготерапія

освітньо-професійна програма: Ерготерапія

код дисципліни в освітньо-професійній програмі: ОК.ЕТ 4

мова навчання: українська

Розробники:

Грін Вікторія Сергіївна, викладач кафедри фізичної терапії та ерготерапії, grin.viktory@gmail.com

Анотація навчальної дисципліни. Дисципліна спрямована на формулювання знань про принципи підбору і застосування адаптивних та допоміжних технологій. Оволодіти техніками одягання; розвиток навичок виготовлення технічних засобів для пацієнта/клієнта у травматології та ортопедії, неврології та нейрохірургії, кардіології та пульмонології, а також інших областях медицини. Обсяг дисципліни – 3 кредитів ЄКТС. Основні теми: допоміжні і адаптивні прилади для одягання; допоміжні і адаптивні прилади для мобільності; допоміжні і адаптивні прилади в туалеті та ванній кімнаті; допоміжні і адаптивні прилади на кухні; спеціальні допоміжні та адаптивні прилади. Підсумкова оцінка формується з урахуванням результатів поточного контролю та заліку.

Abstract of a discipline. The discipline is aimed at formulating knowledge about the principles of selection and application of adaptive and assistive technologies. Master the techniques of dressing; development of patient / client engineering skills in traumatology and orthopedics, neurology and neurosurgery, cardiology and pulmonology, and other fields of medicine. Discipline - 3 ECTS credits. Main topics: auxiliary and adaptive clothing; auxiliary and adaptive mobility devices; auxiliary and adaptive appliances in the toilet and bathroom; auxiliary and adaptive appliances in the kitchen; special auxiliary and adaptive devices. The final assessment is formed taking into account the results of the current control and test.

Мета навчальної дисципліни – опанувати знання і практичні уміння з підбору і використання адаптивних та допоміжних технологій при різних патологіях.

Обсяг навчальної дисципліни – 3 кредитів ЄКТС, які розподіляються у годинах:

Форми навчання	Види навчальних занять				Самостійна робота	Разом
	лекції	лабораторні	практичні	семінарські		
Денна	10	0	20	0	60	90

Статус навчальної дисципліни: дисципліна спеціалізації.

Передумови для вивчення навчальної дисципліни: успішне опанування такими навчальними дисциплінами: на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти: «Анатомія людини», «Фізіологія», «Біомеханіка», «Основи медичних знань», «Основи практичної діяльності у фізичній терапії та ерготерапії».

Програма навчальної дисципліни.

Тематичний план навчальної дисципліни

Номер і назва теми	Кількість годин							
	денна форма навчання				заочна форма навчання			
	усього	у тому числі			усього			
		л.	прак.	с. р.		л.	прак.	с. р.
Тема 1. Допоміжні і адаптивні прилади для одягання.	18	2	4	12				
Тема 2. Допоміжні і адаптивні прилади для мобільності.	18	2	4	12				
Тема 3. Допоміжні і адаптивні прилади в туалеті та ванній кімнаті.	18	2	4	12				
Тема 4. Допоміжні і адаптивні прилади на кухні.	18	2	4	12				
Тема 5. Спеціальні допоміжні та адаптивні прилади.	18	2	4	12				
Всього годин:	90	10	20	60				

Зміст навчальної дисципліни за темами

Тема 1. Допоміжні і адаптивні прилади для одягання.

Принципи підбору і механізм використання адаптивних і допоміжних приладів для одягання верхньої частини тулуба. Принципи підбору і механізм використання адаптивних і допоміжних приладів для одягання нижньої частини тулуба.

Тема 2. Допоміжні і адаптивні прилади для мобільності.

Принципи підбору і механізм використання адаптивних і допоміжних приладів мобільності в ліжку. Принципи підбору і механізм використання

адаптивних і допоміжних приладів мобільності в пересуванні (ходьба та їзда на кріслі колісному).

Тема 3. Допоміжні і адаптивні прилади в туалеті та ванній кімнаті.

Принципи підбору і механізм використання адаптивних і допоміжних приладів в туалеті. Принципи підбору і механізм використання адаптивних і допоміжних приладів в та ванній кімнаті. Ергономіка приміщення санвузла.

Тема 4. Допоміжні і адаптивні прилади на кухні.

Принципи підбору і механізм використання адаптивних і допоміжних приладів в кухні. Ергономіка кухонного приміщення.

Тема 5. Спеціальні допоміжні та адаптивні прилади.

Принципи підбору і механізм використання спеціальних допоміжних і адаптивних приладів для роботи та заняття дозвіллям. Принципи підбору і механізм використання спеціальних допоміжних і адаптивних приладів при ХСМТ.

Тематика практичних занять

Номер і назва теми дисципліни	Номер і назва теми практичних занять	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Тема 1. Допоміжні і адаптивні прилади для одягання.	1. Принципи підбору і механізм використання адаптивних і допоміжних приладів для одягання верхньої частини тулуба.	2	
	2. Принципи підбору і механізм використання адаптивних і допоміжних приладів для одягання нижньої частини тулуба.	2	
Тема 2. Допоміжні і адаптивні прилади для мобільності.	3. Принципи підбору і механізм використання адаптивних і допоміжних приладів мобільності в ліжку.	2	
	4. Принципи підбору і механізм використання адаптивних і допоміжних приладів мобільності в пересуванні (ходьба та їзда на кріслі колісному)	2	
Тема 3. Допоміжні і адаптивні	5. Принципи підбору і механізм використання адаптивних і	2	

прилади в туалеті та ванній кімнаті.	допоміжних приладів у ванній кімнаті та туалеті		
	6. Ергономіка приміщення санвузла	2	
Тема 4. Допоміжні і адаптивні прилади на кухні.	7. Принципи підбору і механізм використання адаптивних і допоміжних приладів в кухні.	2	
	8. Ергономіка кухонного приміщення.	2	
Тема 5. Спеціальні допоміжні та адаптивні прилади.	9. Принципи підбору і механізм використання спеціальних допоміжних і адаптивних приладів для роботи та заняття дозвіллям.	2	
	10. Принципи підбору і механізм використання спеціальних допоміжних і адаптивних приладів при ХСМТ.	2	
Всього годин:		20	

Завдання для самостійної роботи студентів

Номер і назва теми дисципліни	Завдання	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Тема 1. Допоміжні і адаптивні прилади для одягання.	1. Допоміжні і адаптивні механічні прилади для одягання	4	
	2. Принципи підбору і механізм використання адаптивних і допоміжних приладів для одягання верхньої частини тулуба.	4	
	3. Принципи підбору і механізм використання адаптивних і допоміжних приладів для одягання нижньої частини тулуба.	4	
Тема 2. Допоміжні і адаптивні прилади для	4. Види механічних допоміжних приладів для мобільності у	4	

мобільності.	ліжку.		
	5. Види механічних допоміжних приладів для мобільності при ХСМТ (екзоскелет і т.п.)	4	
	6. Закордонний досвід використання допоміжних приладів та технологій для мобільності.	4	
Тема 3. Допоміжні і адаптивні прилади в туалеті та ванній кімнаті.	7. Ергономіка приміщення ванної кімнати.	4	
	8. Найбільш вживані допоміжні та адаптивні прилади і технології в ванній кімнаті та туалеті.	4	
	9. Адаптивні прилади та технології в ванній кімнаті та туалеті при різних нозологіях	4	
Тема 4. Допоміжні і адаптивні прилади на кухні.	10. Ергономіка приміщення кухні.	4	
	11. Допоміжні і адаптивні прилади на кухні для готування.	4	
	12. Допоміжні і адаптивні прилади на кухні для прийому їжі.	4	
Тема 5. Спеціальні допоміжні та адаптивні прилади.	13. Спеціальні допоміжні і адаптивні прилади для керування автомобілем.	4	
	14. Спеціальні допоміжні і адаптивні прилади при роботі за комп'ютером.	4	
	15. Спеціальні допоміжні і адаптивні прилади для роботи в саду.	4	
Всього годин:		60	

Очікувані результати навчання з дисципліни: формулювання знань про принципи підбору і застосування адаптивних та допоміжних технологій. Оволодіти техніками одягання; розвиток навичок виготовлення технічних засобів для пацієнта/клієнта у травматології та ортопедії, неврології та нейрохірургії, кардіології та пульмонології, а також інших областях медицини, завдяки:

знанням: вивчити теоретичні засади для коректного підбору адаптивних та допоміжних технологій пацієнта / клієнта

умінням: здатність виявляти, формулювати і вирішувати проблеми пацієнта / клієнта, застосовуючи в практичній діяльності базові знання та клінічне мислення, здатність оцінювати фактори пацієнта / клієнта (функції і структури

організму, особистісні цінності, переконання і духовність), які впливають на його заняттєву активність в сферах продуктивної діяльності, дозвілля і самообслуговування, здатність призначати, моделювати, створювати індивідуальні ортези та адаптувати засоби повсякденній діяльності для відновлення функції верхньої кінцівки з метою розширення функціональної самостійності клієнта в побуті, участі в дозвіллі і продуктивної діяльності, здатність підбирати і адаптувати технічні та допоміжні засоби пересування і самообслуговування з метою збільшення заняттєвої участі клієнта, здатність застосовувати знання з ергономіки та універсального дизайну для створення і адаптації безпечного і доступного середовища життєдіяльності клієнта, міняти фактори фізичного і соціального середовища з метою збільшення функціональної незалежності клієнта.

Порядок оцінювання результатів навчання з дисципліни

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни формується з урахуванням результатів поточного контролю та екзамену.

Протягом семестру здобувач вищої освіти може отримати максимальну кількість балів – 100 як суму балів за результатами поточного контролю на практичних (семінарських, лабораторних) заняттях та під час консультацій науково-педагогічних працівників з тем, на які не передбачено аудиторних годин. Робочою програмою навчальної дисципліни для студентів заочної форми навчання, або в установленому порядку з тем, заняття з яких було пропущене здобувачем вищої освіти. Використовуються такі форми поточного контролю та розподіл балів, які може отримати студент за тему:

Номер і назва теми практичних занять	Засоби оцінювання	Кількість балів за тему
1. Принципи підбору і механізм використання адаптивних і допоміжних приладів для одягання верхньої частини тулуба.	Експрес-контроль. Есе. Презентації.	10
2. Принципи підбору і механізм використання адаптивних і допоміжних приладів для одягання нижньої частини тулуба.	Есе. Презентації. Тестування. Кейси.	10
3. Принципи підбору і механізм використання адаптивних і допоміжних приладів мобільності в ліжку.	Есе. Презентації. Тестування. Кейси.	10
4. Принципи підбору і механізм використання адаптивних і допоміжних приладів мобільності в пересуванні (ходьба та їзда на кріслі колісному)	Реферат, доповідь та презентації на задану тему та їх обговорення.	10

5. Принципи підбору і механізм використання адаптивних і допоміжних приладів у ванній кімнаті та туалеті	Експрес-контроль. Есе. Презентації.	10
6. Ергономіка приміщення санвузла	Експрес-контроль. Есе. Презентації.	10
7. Принципи підбору і механізм використання адаптивних і допоміжних приладів в кухні.	Реферат, доповіді та презентації на задану тему.	10
8. Ергономіка кухонного приміщення.	Експрес-контроль. Есе. Презентації.	10
9. Принципи підбору і механізм використання спеціальних допоміжних і адаптивних приладів для роботи та заняття дозвіллям.	Реферат, доповіді та презентації на задану тему.	10
10. Принципи підбору і механізм використання спеціальних допоміжних і адаптивних приладів при ХСМТ.	Експрес-контроль. Есе. Кейси.	10
Усього:		100

Лектор під час завершення лекції з теми дисципліни знайомить здобувачів вищої освіти з відповідними завданнями для самостійної роботи та темами практичних занять.

Перед початком практичного (семінарського, лабораторного) заняття науково-педагогічний працівник ознайомлює здобувачів вищої освіти із формами поточного контролю, які будуть застосовуватись, і кількістю балів, які вони можуть отримати. Під час завершення кожного заняття кожному присутньому здобувачу вищої освіти оголошується кількість отриманих ним балів.

Здобувач вищої освіти, який протягом семестру отримав менше 34 балів, до заліку/екзамену не допускається, і може в установленому порядку пройти повторне вивчення цієї дисципліни.

Заліки/екзамени проводяться у порядку, визначеному у Положенні про організацію освітнього процесу в університеті.

Критерії оцінювання

1. За участь у лекційному занятті студент отримує 1 бал.
2. Усна відповідь на питання практичного заняття оцінюється у 5 балів: 5 балів – студент повністю засвоїв теоретичний матеріал, логічно викладає його, робить висновки, висловлює гіпотези, дискутує. 4 бали – студент засвоїв теоретичний матеріал, вільно викладає його, наводить приклади, однак є незначні проблеми з усвідомленням системних зв'язків, не завжди дотримується логіки

викладу, припускається незначних помилок чи неточностей. 3 бали – студент засвоїв матеріал на репродуктивному рівні (переказування), приймає активну участь у роботі, відтворює вивчене не завжди логічно, припускається помилок. 2 бали – студент, який невпевнено переказує матеріал, під час відповіді потребує допомоги, допускається помилок. 1 бал – студент, який не приймає участь в обговоренні питань на занятті. 0 балів – студент відсутній на занятті.

3. Виконання самостійної роботи, що підготував студент оцінюється у 5 балів: 5 балів отримує студент, який повністю розкрив тему самостійної роботи, використовував основну і додаткову літературу. Проявив самостійність і творчий підхід. Матеріал подано логічно і своєчасно. 4 бали отримує студент, який розкрив тему самостійної роботи за всіма пунктами плану, використав більшість рекомендованої літератури. Матеріал подано логічно, можливо не своєчасно. 3 бали одержує студент, який тему самостійної роботи розкрив не повністю (висвітлено не всі пункти плану, матеріал подано стисло). Використано недостатню кількість літературних джерел. Матеріал побудовано не логічно. 2 бали одержує студент, який розкрив незначну частину матеріалу (декілька пунктів плану), використав недостатню кількість літературних джерел. Відсутня логіка подачі матеріалу, а також порушена цілісність системи знань. Матеріал подано не своєчасно. 1 бал – студент роботу написав формально, стисло, не своєчасно. 0 балів – студент повідомлення не підготував.

4. Реферати чи есе студентів оцінюються у 5 балів. 5 балів – робота має самостійний і творчий характер. Тема повністю розкрита. Матеріал викладений логічно, послідовно, обґрунтовано. Реферат чи есе оформлені згідно вимог. Обсяг відповідає нормі. Під час захисту студент орієнтується у матеріалі, висловлює власне ставлення до визначеної проблеми. 4 бали – тема розкрита, матеріал подано відповідно пунктам плану, використано запропоновані джерела інформації. Інколи спостерігається порушення логіки. Реферат чи есе оформлені згідно вимог. Обсяг відповідає встановленій нормі. Під час захисту студент вільно володіє і орієнтується у матеріалі, висловлює власне ставлення до питання. 3 бали – лише простежується спроба підійти до написання реферату чи есе самостійно і творчо. Однак план реферату чи есе не досконалий. Загальний зміст недостатньо структурований. Простежується невміння групувати матеріал, знаходити зв'язки, встановлювати співвідношення між частинами. Обсяг відповідає нормі. Під час захисту студент володіє інформацією на початковому рівні. 2 бали – реферат чи есе написані на швидку, фрагментарно. План відсутній або не відповідає змісту і формі. Тема розкрита частково. Під час захисту студент оперує лише загальними фразами. Структура доповіді не витримана, матеріал побудовано не логічно. 1 бал – реферат чи есе написані фрагментарно. План відсутній або не відповідає змісту і формі. Тема не розкрита. Під час захисту студент не може відтворити матеріал. Доповідь стисла, не логічно побудована. 0 балів – реферат чи есе не написані і не захищені.

5. Комп'ютерна презентація студентів оцінюється у 5 балів: 5 балів – робота має самостійний і творчий характер. Тема повністю розкрита. Матеріал викладений логічно, послідовно, обґрунтовано. Обсяг відповідає нормі (15 – 20 слайдів). Під час презентації студент орієнтується у матеріалі, висловлює власне

ставлення до визначеної проблеми, володіє майстерністю усної доповіді. 4 бали – простежується творчий підхід при підготовці презентації. Тема повністю розкрита, матеріал подано послідовно. Інколи спостерігається порушення логіки. Презентація оформлена згідно вимог. Обсяг відповідає встановленій нормі. Під час презентації студент вільно володіє і орієнтується у матеріалі, висловлює власне ставлення до питання. 3 бали – загальний зміст недостатньо структурований. Простежується невміння групувати матеріал, знаходити зв'язки, встановлювати співвідношення між частинами. Обсяг відповідає нормі. Студент не повністю розкрив тему, вивчено недостатню кількість джерел інформації. Під час презентації студент володіє інформацією на початковому рівні. 2 бали – презентація підготовлена нашвидку, фрагментарно. Відзначений не самостійний підхід до виконання. Тема розкрита частково. Під час презентації студент неспроможний відтворити інформацію у певній послідовності. Оперує лише загальними фразами. Структура доповіді не витримана, матеріал побудовано не логічно. 1 бал – презентація підготовлена фрагментарно. Тема не розкрита. Під час презентації студент не може відтворити матеріал. Доповідь стисла, не логічно побудована. 0 балів – презентація не підготовлена.

Підсумковий контроль.

Залікові вимоги:

1. Що таке адаптивні допоміжні технології?
2. Які адаптивні технології ви знаєте для одягання?
3. Які адаптивні технології ви знаєте для взування?
4. Що таке Reacher, для чого його застосовують?
5. Які допоміжні прилади ви знаєте для одягання шкарпеток? Продемонструйте їх використання.
6. Які допоміжні прилади для мобільності ви знаєте?
7. Як правильно підібрати візок?
8. Які головні критерії для підбору адаптивного допоміжного обладнання для мобільності?
9. Які види крісла колісного ви знаєте, в чому їх різниця?
10. Які адаптивні допоміжні прилади для використання в ванній та туалеті ви знаєте?
11. Як підібрати адаптивні прилади для туалету, людині з геміпарезом, в якого низький унітаз?
12. Що можна порекомендувати людині, що живе сама після перенесеного інсульту, з геміпарезом для самообслуговування?
13. Пацієнт з шийною травмою на рівні C5 не може самостійно їсти за браком функції тримання, які адаптивні прилади або технології ви можете порекомендувати?
14. Людина після ампутації верхньої домінуючої кінцівки не може самостійно взутись. Які причини можуть бути у цієї людини та як ви їх вирішите?

15. Жінка 47 років, після перенесеного інсульту з геміпарезом, не може готувати, а саме нарізати або дрібнити їжу. Які з адаптивних технологій ви можете їй порекомендувати?
16. Чоловік 73 роки після заміни кульшового суглобу обмежений в діяльності, а саме в одяганні. Які будуть ваші поради?
17. Продемонструвати вміння заціпати гудзики адаптивним приладдям.
18. Які спеціальні адаптивні прилади і технології ви знаєте?
19. Як і завдяки яким адаптивним пристроям можна навчити клієнта перемінній катетеризації?
20. Чи може хлопець з синдромом Дауна грати на гітарі і завдяки чому?

Рекомендовані джерела інформації:

Основна література:

1. World Federation of Occupational Therapists (2017). Definitions of occupational therapy from member organizations. Retrieved from <http://www.wfot.org/ResourceCentre/tabid/132/did/827/Default.aspx>
2. Conditions in occupational therapy: effect on occupational performance / [edited by] Ben Atchison, Diane Dirette. — p.; cm. Includes bibliographical references and index. ISBN 978-1-60913-507-2 1. Occupational therapy. 2. Occupational therapy—Case studies. I. Atchison, Ben. II. Dirette, Diane K. [DNLM: 1. Occupational Therapy. 2. Mental Disorders. 3. Nervous System Diseases. WB 555] RM735.C66 2011 615.8'515—dc23
3. Egan, G. (2007) The Skilled Helper: A Problem-management and Opportunity-development Approach to Helping. Brooks/Cole, Pacific Grove, CA.
4. Hagedorn, R. (2002) Foundations for Practice in Occupational Therapy. Churchill Livingstone, London.
5. Wright, R. (2007) Professional identity and transition from occupational therapy practice to higher education. PhD thesis, Sheffield Hallam University.

Додаткова література:

1. National Stroke Foundation. Clinical Guidelines for Stroke Management 2010. Melbourne, Australia, 2010. – 185 p.
2. World Health Organization. International Classification of Functioning, Disability and Health. Geneva, Switzerland: WHO; 2001.
3. Bassett, H. & Lloyd, C. (2001) Occupational therapy in mental health: managing stress and burnout. British Journal of Occupational Therapy, 64 (8), 406–411.
4. Clouston, T. (2004) Narrative methods: talk, listening and representation. British Journal of Occupational Therapy, 66 (4), 136–142.

Електронні ресурси:

1. <https://app.physiou.com/>

2. <https://www.sralab.org/>
3. <https://www.physio-pedia.com/home/>
4. <http://www.who.ch>
5. <http://moz.gov.ua/mkf>
6. http://www.icfillustration.com/icfil_eng/top.html
7. <https://www.cochrane.org/>
8. <https://www.cochranelibrary.com/>
9. <https://www.youtube.com/channel/UC51DkJkKUNuMc3C-ZQmyUqg>
10. https://www.youtube.com/channel/UC_VQDIInMfY5HoPn8w9OmuFw
<https://www.youtube.com/channel/UCmTe0LsfEbpbkDpgrxKAWbRA>